מיין זיידע רבי עמרם

קנאות, חסידות און ביזנעס אין אויסשליסליכן אינטערוויו מיטן **חב"ד'סקער פילאנטראפ הנגיד ר' דוד פארקאש**, אייניקל פון **הרב הצדיק לוחם מלחמות ה' רבי עמרם בלוי זצ"ל** | דער ליובאוויטשער ביזנעסמאן און משפיע וואס פארשנירט דעם זיידנ'ס קנאות מיטן יפוצו מעיינותיך, האבנדיג אן אפענע הויז פאר קירוב קרובים ורחוקים

הרב משה אליעזר ליבערמאן

בילדער: שאט-די-דאט; ארכיוון

יים פאדיום שטייט ער מיט א גראדן רוקן, געקליידט אין טיפישער ליבאוויטשער טראגע, א קאפאטע און עבויגן היטל, און אפילו א חסידישן גארטל איבער די לענדן. ברייט און געבויט איז ער, מיט א שטימע אן אראטאריישער וואס איז אוממעגלעך צו איגנארירן.

ער טרעט דא אויף ביי א דינער אין ביהמ"ד אין ערע פון איינעם פון די אורחי הכבוד מיט וועמען ער האט ביזנעס באציאונגען. "לאמיר אייך דערציילן א מעשה פון מיין זיידן רבי עמרם", הערט זיך פלוצים ווי דער חב"ד'ס'קער מגיד זאגט מיט פאטאס.

עס נעמט א מינוט צו כאפן אז ווען ער רעדט פון זיידן, באציט ער זיך צום לעגענדארן לוחם מלחמות ה' הרב הצדיק רבי עמרם בלוי זצ"ל, מנהיג נטורי קרתא בארץ הקודש.

"ביי מיין זיידן אין שטוב האט געוואוינט א משוגענע פרוי וואס האט געהייסן שרה רחל חיימאוויטש, מ'האט איר געדופן שרה לאטקע. איר מאן איז ע'הרג'עט געווארן ביים קריג פארנט פון אירע אויגן און זי איז פון דעם אינגאנצן צערודערט געווארן.

"שרה לאטקע איז געווען א שווערע בחור'טע, איר פארביטערטקייט האט נישט געוואוסט פון קיין גרענץ. טאג און נאכט האט זי געוואנדפן כללות נמרצות, נישט בלויז אויף איין שפראך נאר אויף עטליכע שפראכן, אז קוים וואס מ'האט פארשטאנען וואס זי זאגט. קיין גואל וקרוב האט זי נישט פאדמאגט, האט מיין זיידע רבי עמרם איר ארייננגענומען צו זיך אין שטוב און געלאזט דארט וואוינען ווי א בן בית. זי איז קיין לייכטע נאסט נישט געווען.

"ווען עס איז געקומען פסח ביינאכט צום סדר, האט שרה לאטקע קאטעגאריש דערקלערט אז זי וויל זיצן אויבנאן בראש השלחן, נישט מער און נישט וויניגער נאר נעבן דעם זיידן.

"וואס מיינט איר? דער זיידע האט איר נאכגעגעבן דעם באגער. שרה לאטקע האט זיך געזעצט אויבנאן. דעם גאנצן סדר איז זי געזעסן בייַם שפיץ טיש ווי א מלכה. דאס הייסט א ריכטיגער קנאי!" האט דער אייניקל מיטן מיקראפאן אין דער האנט אויסגעפירט.

"היינט איז דאך מיין זיידנ'ס יארצייט", כאפט ער מיר ארויס די ווערטער פון מויל אלס ברוכים הבאים ביים אנקומען צו מיין באשטימטן אוידינץ אין אן עלעגאנטער געבוידע ביי די ווינקלען פון בראב פארק וואו עס איז הויפטקוואדרטירט די RFK פינאנציעלע אינסטיטוציע.

"דער זיידע איז אוועק ערב שבת פר' פנחס, די פרשה פון בקנאו את קנאתי", ציט ער דעם באשיינפערליכן שטריך ווי דעם זיידנ'ס קנאות'דיגע לעבן און שאפן טוט זיך אויסדריקן אין דעם טאג פון זיין פטירה.

מיין גאסטגעבער, ר' דוד פארקאש, איז גאר א קאליפולע פערזענליכקייט. אלס רעכטער אייניקל פון הרב הצדיק לוחם מלחמות ה' רבי עמרם בלוי זצ"ל, מנהיג נטורי קרתא בארה"ק, האט ער נאטירליך ג'רשנ'ט דעם קנאות'דיגן בליק ווען עס קומט צו ציונות ואביזרייהו.

אלס חב"ד'סקער חסיד האט ער זיך אויסגעפארעמט אן אייגענעם ריטם אין 'שליחות', מיט א ביהמ"ד ביי זיך אינדערהיים אין מאנסי, פארוואנדלענדיג זיין אייגענע הויז אויף דער אלימפיע גאס אין מאנסי אלס "חב"ד אוו אלימפיע". דארט לערנט ער פאר שיעורים אין חסידות, געבט צו עסן פאר אידן און איז מקרב רחוקים און קרובים וואס שטאמען פון די היימישסטע שטיבער וועלכע קענען נוצן אן איבריגע דאזע פון וואראמקייט.

אין דער היימישער ביזנעס וועלט איז 'דודי' ליבערשט א פענאמען אלס פיאנער און מיטגרינדער פון דער סוקסעספולער RFK פירמע, וואס איז א פירנדע פינאנציעלע אינסטיטוציע אין דער וועלט פון היימישער האנדל און וואנדל. אין פערזענליכן זין איז ער א פילאנטראפ פאר וואוילטעטיגע צוועקן, א מייסטער רעדנער וועלכער טרעט אויף דא און דארט, און א גוטער איד פון וועמען פיל זענען נהנה עצה ותושיה.

"לאמיר אייך דערציילן א מעשה פון מיין זיידן רבי עמרם", הערט זיך פלוצים ווי דער חב"ד'ס'קער מגיד זאגט מיט פאטאס. **ר' דודי ביי א דרשה**

אין זיידנ'ס שאטן

■ **וויאזוי געגנוי זענט איר אן אייניקל פון הרה"צ רבי עמרם בלוי זצ"ל?**

מיין פאטער איז הגאון המפורסם רבי יקותיאל פארקאש שליט"א, א באקאנטער פוסק אין ירושלים, ארויסגעבער פון די בארימטע ספרים טהרה כהלכה, חול המועד כהלכתו, אייניגע בענדער שבת כהלכה ועוד. מיין טאטנ'ס ספרים זענען בריט באקאנט בעולם התורה. עס איז גענוג אנצוצייגן אז הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל דערמאנט מיין טאטן 48 מאל אין זיין ספר שונה הלכות ביי די פסקי דינים אויף הלכות חוה"מ.

מיין טאטע איז אן איידעם ביי הרה"ח ר' מנחם הלוי גרוימאן ז"ל, גבאי אין ביהמ"ד פון הרה"ק מתולדות אהרן זי"ע. דער זיידע רבי מנחם איז געווען אן איידעם ביי רבי עמרם. מיין מאמע'ס מאמע, די באבע מרת ליבא ע"ה, איז געווען די עלטסטע טאכטער פון רבי עמרם ז"ל.

מיין זיידע ר' מנחם איז געווען א איד א צדיק, דבוק כל ימיו אין הייליגן אור החיים הקדוש וועמנ'ס ספר ער פלעגט פארלערנען יעדע נאכט. אגב, דעם אור החיים הקדוש'ס יארצייט געפאלט היינט, ט"ו תמוז, דעם זעלבן טאג פון ר' עמרמ'ס יארצייט.

■ **איר האט נאך פערזענליך געקענט דעם זיידן?**

ניין. איך בין געווען איין יאר אלט ווען ער איז אוועק אין יאר תשל"ד. מיין יונגערער ברודער הרב ר' עמרם שליט"א, הייסט שוין נאכן זיידן. ער איז היינט א חשוב'ער ראש ישיבה אין לאס אנדזשעלעס.

■ **פון וואו שטאמט אייער פאטער?**

מיין טאטע איז געבוירן געווארן נאכן קריג אין די די-פי לאגערן. זיינע עלטערן זענען ארויפגעקומען קיין ארץ ישראל ווען ער איז געווען איין יאר אלט און זיי האבן זיך באזעצט אין יפו. דארט האט ער געלערנט פאר צוויי דריי יאר אין בעלזא וואס איז דעמאלט געווען דער אייניציגער חסידישער חדר אין שטאט. מיין טאטע האט נאך עספיעט צו זען דעם הייליגן בעלזער רב זי"ע אלס קינד.

נאך בעלזא האט ער געלערנט אין יסודי התורה, פון וואו עס זענען ארויסגעקומען גרויסע תלמידי חכמים, און שפעטער, ווען זיינע עלטערן האבן זיך אריבערגעציגן קיין בני ברק, האט ער געלערנט אין ישיבת חכמי לובלין בייַם פוסק הדור הגאון רבי שמואל הלוי וואזנער זצ"ל פון וועמען ער איז פארבליבן א תלמיד מובהק כל ימיו.

■ **וואו האט זיך געשאפן דער אריגינעלער קשר אז דער טאטע זאל ווערן אן איידעם קיין תולדות אהרן?**

זייענדיג א שטארקער מבקש איז מיין טאטע נתקרב געווארן צום תולדות אהרן רבי'ן אלס בחור אין עלטער פון 17 יאר. זיינע עלטערן זענען נישט געווען אזוי איינשטימיג דערמיט, אבער אז ס'איז פאר אים געווען א בחינה פון מצאתי את שאהבה נפשי האבן זיי נישט געשטערט.

זייענדיג אן אויסגערופענער תלמיד חכם, האט דער תולדות אהרן רבי געלייגט אויף אים אן אויג און מיט דער צייט האט ער געדינט אלס הויז בחור, געלערנט מיטן רבי'ן בחברותא און געווארן ממש ווי א בן בית.

אינאיינעם מיט דעם שימוש תלמידי חכמים ביים תולדות אהרן רבי'ן אין שטוב, איז דער טאטע אויך געזעצן און געהארעוועט, לערנענדיג בחברותא מיט בחורים און יונגעלייט וועלכע זענען שפעטער אויסגעוואקסן גדולי ירושלים, ווי הגאון רבי אברהם יאראוויטש זצ"ל, הגאון רבי מאיר בראנדסדארפער זצ"ל – מיט וועמען מיין פאטער איז געבליבן בידידות כל ימי חייו און אפילו ארויסגעהאלפן ביים מסדר זיין לדפוס די בארימטע בענדער שו"ת קני בושם – און נאך.

■ **וואו האט זיך געשאפן דעם קשר קיין חב"ד?**

עס האט זיך אנגעהויבן וועז מיין פאטער האט געהאט א שיעור אין תניא מיטן תולדות אהרן רבי'ן זצ"ל וועלכער האט כידוע גאר אסאך געפילעוועט אין חסידישע ספרים און אפילו אליין איבערגעדרוקט פילע ספרים פון תלמידי בעל שם, ווי דער בני יששכר דורך ישיבת תולדות אהרן ועוד. צווישן אנדערע חסידישע ספרים האט דער תו"א רבי געלערנט גאר אסאך תניא.

איין טאג האט זיך געמאכט א שווערגקייט אין הבנה אויף א שטיקל תניא, איז דער טאטע אריבערגעגאנגען צום חב"ד שול אין מאה שערים און דארט האט ער אנגעפרעגט אפאר אלטע חסידים פשט. די ארטיגע חסידים האבן אים שיין פארענטפערט זיין שווערigקייט און צום ערשטן מאל האט זיך דער טאטע באקענט מיט תורת חב"ד.

מיין זיידע.
הגאון הצדיק רבי עמרם בלוי ז"ל

דודי אלס קינד אינאיינעם מיט זיין טאטן
ביים ליובאוויטשער רבין זצ"ל

דודי"ס פאטער, הגאון המפורסם רבי יקותיאל פארקאש שליט"א

פון דארט און ווייטער האט זיך צוביסלעך געשאפן דעם קשר. מען רעדט דא פון די פריע ל' יארן. וועלן איך בין געווארן דריי יאר איז מיין חאלאקע פארגעקומען אין תולדות אהרן און דערנאך איז מען אריבער צום צמח צדק שול און דארט געפראווען נאך א חאלאקע...

■ **וועלן האט זיך דער טאטע צום ערשטן מאל באגעגנט מיטן ליובאוויטשער רבי'ן?**

דאס איז געווען א צייט שפעטער, וועלן מיין שוועסטער איז שטארק נישט געזונט געווארן און מיין טאטע איז געקומען צו פארן מזכיר זיין די טאכטער וואס ליגט על ערש דוי.

אריינקומענדיג אויף יחידות האט דער טאטע זיך אנגערופן, "כ'האב געהערט אז דער רבי מאכט נסים".

דער ליובאוויטשער רבי האט געענטפערט דערויף, "ניסים מאכט נאר דער אויבערשטער, אדער גיי איך צום ציון פון מיין שווער און איך מאַך אים".

למעשה האט זיך דער ליובאוויטשער רבי אריסגעדרייט פון געבן א פולקאמע ברכה און מיין פאטער האט פארשטאנען אז דער מצב איז ענג. צום סוף איז מיין שוועסטער ע"ה אוועק פון דער וועלט.

■ **וויאזוי איז עס געווען צו פארקערפערן אין שטוב סיי די ירושלימ'ער קנאות און פרומקייט און גלייכצייטיג א קשר קיין חב"ד?**

פאר מיין מאמע זא"ג איז עס אנהויב געווען זייער שווער. וועלן זי איז אריינגעקומען צום ערשטן מאל צום ליובאוויטשער רבי'ן אויף יחידות האט איר דער רבי געוואלט בארואיגן, האט ער איר געזאגט די ווערטער, "אזיי ווי מ'האט מיר איבערגעגעבן אז איר זיינט אן אייניקל פון רבי עמרם בלוי, אייך צו לאנגע יארן, און ער האט זיך מיט אונז געשריבן, אונז צו לאנגע יאהרן, און ער האט געלערנט חסידות, תניא ליקוטי תורה און אזיי ווייטער. און ער איז געגאנגען מיט א שטורעם און האט מצליח געווען, ביי אים אין שטוב דארף מען ניט רעדן – דאס זעט מען דאך. נאר אויך אין גאס, האט ער מצליח געווען".

דער רבי האט געזען אין רבי עמרמ'ס קנאות אן אפשפיגלונג פון זיין אייגענעם דרך צו פארשפרייטן אידישקייט איבער דער וועלט און ער האט טאקע דערמאנט פאר מיין מאמע א נקודה וואס די וועלט ווייסט נישט, אז עס איז געווען א קשר צווישן ליובאוויטשער רבי'ן און רבי עמרם און זיי האבן זיך געשריבן בריוו הין און צורק.

אגב דאגב, דער בארימטער חסיד רבי לייבל גרונער ע"ה, דער רעכטער האנט פון ליובאוויטשער רבי'ן וועלכער איז נאך געווען מזכיר בים רבי'ן המהריי"ץ האט דערציילט, אז צום ריי"ץ אין שטוב פלעגט אנקומען די 'החומה' אויסגאבע פון נטורי קרתא און נאכן דאס דורכבלעטערן פלעגט אים דער ריי"ץ בעטן אז ער זאל עס געבן פארן איידעם און אים זאגן אז "זיין פאפיר איז אנגעקומען...".

דער ליובאוויטשער רבי זצ"ל פלעגט שטיצן די 'החומה' מיט געלט ביז צו זיינע לעצטע טעג. ער האט געוואלט אז זיי זאלן אנגיין און עס זאל בלייבן דער קול קורא במחנה פון דער אריגינעלער דעת תורה פון נקיי הדעת שבירושלים.

■ **וויאזוי איז פארבליבן די השראה פון רבי עמרם ביי אייך אין שטוב?**

די השראה פון זיידן איז אלעמאל געבליבן א לעבעדיגער מציאות. מען האט געאטעמט מיט דער שיטה פון קנאות און דער זיידע רבי עמרם איז געבליבן ווי א צענטער-פונקט פונעם לעבן.

ביזן היינטיגן טאג, אז מען קומט אריין אין שטוב פון מיינע עלטערן, הענגט בילדער סיי פון ליובאוויטשער רבי'ן און סיי פון זיידן רבי עמרם. אז עס קומט דער טאג פון דעם יארצייט וועלן מיינע ברידער וועלכע געפינען זיך אין ארה"ק, פארן צום פעלד מתפלל זיין ביים ציון פון זיידן.

מיר זענען פערצן געשוויסטער און אלע פון אונז זענען שלוחים איבער פארשידענע טיילן פון דער וועלט, פון אויסטראליע ביז ארגענטינע, פון ציפערן (קפריסין) ביז רוסלאנד, פראנקרייך ביז אמעריקע. מען געבט זיך אוועק מקרב צו זיין אידן צום אויבערשטן – ענוני וואס דער זיידע האט געטון זיין גאנצע לעבן אויף זיין וועג.

איך בין גראדע דער איינציגער פון מיין טאטנ'ס קינדער וואס איז נישט קיין שליח אין פולן זין פון וואדט, איך בין אבער א שליח אויף מיין וועג. איך האב א שול ביי מיר אין שטוב וואו מען איז מקרב יעדן איד און מען פרובירט צו גיין אין זיידנ'ס וועגן פון אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

■ **איר דערמאנט אז איר האט פערצן געשוויסטער קע"ה. וויאזוי איז געווען אויפצואוואקסן אין אזא קינדער-געבענטשטער שטוב?**

מיין מאמע האט אריגינעל געהאט 17 קינדער; דרייַ טעכטער זענען פריצייטיג אוועק רח"ל. איין טאכטער, חנה בילא ע"ה, איז אוועק מיט צענדליגער יארן צוריק פון יענער מחלה ה"י, ווי פריער דערמאנט. א צווייטע טאכטער, חיה מושקא ע"ה, איז אוועק אין זעלבן יאר וואס זי איז געבוירן געווארן, דאס יאר וואס די ליובאוויטשער רבנית חיה מושקא ע"ה – נאך וועמען זי איז געהויפן געווארן – איז אוועק.

אגב, וועלן איך בין געבוירן האט דער דאקטער גענזאגט אז אויב זי זאל האבן נאך קינדער שטעלט זי איר לעבן אין גפאר. מיין מאמע האט רעאגירט אז דער אויבערשטער פירט די וועלט, און נאך מיר האט זי נאך געהאט עלף קינדער און זי לעבט ב"ה געזונט און פריש.

מיין דריטע שוועסטער האט געהייסן רבקה ע"ה, זי איז אוועק פיר יאר צוריק, אום י' אדר תשע"ח, אין עלטער פון 27 יאר. זי האט געהאט דאון סינדראם. וועלן מיין מאמע האט געהאט רבקה'לע אלס דאס פופצנטע קינד, האט דער "גוטהארציגער" דאקטער צוגעלייגט, "איר האט דאך פערצן געזונטע קינדער, דאס קינד קענט איר איבערלאזן אין שפיטאל און מיר וועלן עס שוין אוועקגעבן פאר אדאפטירונג".

מיין מאמע האט געענטפערט א קאטעגארישן, "ניין! דאס איז מיין קינד און איך וועל איר ערציען ווי א געווענליך קינד".

מיינע עלטערן האבן אוועקגעגעבן זייער לעבן צו האלטן וואדט. זיי האבן געטון אלעס אין דער וועלט צו ערציען מיין שוועסטער ווי א געווענליך קינד, אן די מינדעסטע בושה. איך געדענק נאך ווי היינט ווי מיין טאטע פלעגט זיך שפילן מיט איר און איר אנטון זיין שטריימל מיט דעם זעלבן ליבשאפט און הנאה ווי צו די אנדערע קינדער אין שטוב און אפשר נאך מער.

אדאנק דאס מסירת נפש פון מיינע עלטערן איז מיין שוועסטער אנגעגאנגען מיט א פראדוקטיוון לעבן. דער באריימטער מוסד "שלובות" פאר קינדער מיט דאון סינדראם, האט איר געהאלפן זיך אוועקשטעלן זייענדיג פון די ערשטע דריי מיידלעך מיט וואס דער מוסד איז געגרינדעט געווארן. זי האט זיך דארט געטריי אפגעגעבן מיט די קלענערע מיידלעך וועלכע האבן דעם זעלבן צושטאנד ווי איר.

איינמאל האט זי זיך אפילו אויפגעשטעלט רעדן ביי א גרויסן צוזאמקונפט פאר נשי חב"ד און זיך אנגערופן אז זי איז אויך א שליח, ווייל וועלן זי גייט צו דער ארבעט און מענטשן פרעגן איר,

◄

ביי דודי אין שטוב

דא איז אבער נולד געווארן א שטיקל פראבלעם: בכדי זיך ארויסצודרייען פון דינען אין מיליטער האב איך זיך געהאט פארשאפט א דאקומענט פון א דאקטער אז איך בין נישט הונדערט פראצענט מיט אלעמען, און דא פלוצים וויל איך קומען אין טורמע ווי א שיינער איד אלס רב...

"פארוואס גייסטו היינט א ווייסע העמד?" ענטפערט זי, "וויל היינט איז י"ט כסלו, דער ראש השנה לחסידות"...

אויף איר מציבה שטייט אויפגעשריבן: "עשתה רבות להביא שמחה לילדים מיוחדים", אז זי האט געהאלפן משפחות וועלכע האבן געהאט קינדער ווי איר.

און דערמיט מיינע עלטערן'ס הארעוואניע האט אויך געהאט א דאמינא עפעקט אויף פילע שטיבער אין ירושלים, און ווען מיין מאמע איז געזעצן שבעה האבן פילצאליגע פרויען עדות געזאגט אז מיין מאמע'ס באהאנדלונג האט געטוישט די גאנצע באציאונג סיי צו שטאלצירן מיט דאון סינדראם קינדער און סיי זיך נישט צו שרעקן וויייטער אויפצוציען בתים נאמנים לה'.

א שטורמישע יוגנט

■ **דערציילט אונז איבער אייערע יוגנט יארן צווישן די מאה שערים געסלאך.**

מיין יוגנט האט פארקערפערט צוויי וועלטן. איך האב געהאט חברים און קוזינעס פון תולדות אהרן און איך פלעג אסאך פארברענגען ביי דער באבע ליבא ע"ה אין שטוב, אזוי אז איך האב זיך גוט אנגעזאפט מיט דעם אויטענטישן מאה שערים'דיגן, קנאות'דיגן גייסט און שבת פלעגן מיר דאווענען אין צוויי שולן, סיי חב"ד און סיי תולדות אהרן.

איך בין געווען אביסל א ווילד קינד און געברענגט פיל נחת פאר מיינע ארומיגע... קיין פלאץ פאר מיר... אן ערוואקסענער בין איך געווען פון נאטור, געבויט אין געשטעל אויך, איבערמוטיגע ענערגיע האב איך אויך געהאט די והותר, אז איין טאג האב איך זיך געטראפן אויף דער גאס.

דאס האט געפירט אז איך זאל ווערן א טשאפלעין אין א טורמע. מיין טאטע האט זיך דעמאלט געווארטלט, אז ווי יוסף הצדיק וועלכער איז אנגעקומען קיין מצרים אין קייטלעך, וואלט איך ענדגילטיג סייוווי געמוזט אנקומען אין טורמע און אויב וואלט איך נישט געווארן א רב אין טורמע, וואלט איך אנגעקומען אהין מיט קייטלעך...

■ **וויאזוי ווערט מען פון א ישיבה בחור צו א טשאפלעין אין טורמע?**

עס האט מיר אליין געגומען פיל יארן צו פארשטיין וואס דא איז פארגעגאנגען. מען האט מיר אין מיין יוגנט געהאט געווארפן פון פיר חדרים און דריי ישיבות און דער ליובאוויטשער רבי האט געהאט די וויזיע אז איך דארף גאר ווערן א משפיע און גיין לערנען תורה מיט ארעסטאנטן.

איך וועל אייך דערציילן דברים כהוייתן. איך בין דעמאלט געווען זיבעצן א האלב יאר און א בחור אויף דער גאס וועמען קיין איין ישיבה האט נישט געוואלט אננעמען. האב איך אפגעשריבן א בריוו צום ליובאוויטשער רבי'ן אז אזוי ווי קיין ישיבה האב איך סייווי נישט, וויל איך גיין אויף שליחות. איך האב דערנאך געהאט אן אפנהארציגן שמועס מיט מיין טאטן אז דאס מציאות איז אז קיין איין אין רעזולטאט האב איך געלערנט אין אייניגע חדרים. מתחילה האב איך געלערנט אין חיי עולם און שפעטער בין איך אריבער קיין ליובאוויטש, פון דארט בין איך אריבער צו ת"ת מאה שערים און פון דארט חוזר וניעור צוריק קיין ליובאוויטש, ברענגענדיג אסאך ארבעט און אביסל קאפוויי פאר מיינע געטרייע מלמדים...

■ **וואו האט איר פארבראכט אייערע בחור'שע יארן?**

קודם האב איך געלערנט אין ישיבת תורת אמת, די עלטסטע ליובאוויטשער ישיבה אין ירושלים. וועלן מען האט מיר דארט געוויזן די טיר האב איך זיך אנגעהויבן וואלגערן פון איין ישיבה צו א צווייטער ביז עס איז געקומען א טאג וואס קיין איין ישיבה האט שוין נישט געהאט

ישיבה וויל מיך נישט אננעמען און אן ערליכער בחור בין איך דאך, דארף מען זען וואס מען טוט וווייטער.

האט מען טאקע אנגעהויבן זוכן פאר מיר א שליחות פאזיציע און עס זענען ארויסגעקומען פארשידענע הצעות פון שלוחים איבער דער וועלט. איין טאג איז ארויסגעקומען די הצעה אז איך זאל ווערן א טשאפלעין אין א תפיסה און אנפרעגנדיג האט דער רבי געענטפערט אז דאס איז עס און געגעבן א ברכה אז איך זאל מצליח זיין.

דא איז אבער נולד געווארן א שטיקל פראבלעם: בכדי זיך ארויסצודרייען פון דינען אין מיליטער האב איך זיך געהאט פארשאפט א דאקומענט פון א דאקטער אז איך בין נישט הונדערט פראצענט מיט אלעמען, און דא פלוצים וויל איך קומען אין טורמע ווי א שיינער איד אלס רב...

למעשה האב איך זיך פארלאזט אויפן רבינ'ס ווארט און כ'האב זיך געשטעלט פאר אן אינטערוויו. אנקומענדיג דארט אינעם כלא השרון טורמע, האבן מיר די אינסטאנצן געפרעגט ווער עס האט מיר געשיקט, ווען איך האב געענטפערט אז דער ליובאוויטשער רבי האט מיר געשיקט האבן זיי גלאבט הויך אויפן קול אבער מער האבן זיי נישט געשטעלט קיין פראגן און איך האב באקומען די פאזיציע.

■ **וויאזוי פארשטייט איר די חינוך לעקציע שבו; פארוואס טאקע האט איר זיך געמוטשעט אין ישיבה און דייקא מצליח געווען אלס א רב אין א טורמע?**

פארהאן מענטשן וואס זענען שוואכע 'תלמידים' און דייקא וועז זיי דרייען אויס די ריכטונג צו ווערן 'משפיעים', דאן האבן זיי גרויסע כוחות הנפש. דאס גענוי איז געווען מיין סיטואציע. איך בין בטבע דער סאמע ערגסטער תלמיד וואס א רבי קען האבן, איך בין אבער א גוטער משפיע.

אין אמעריקע, אז איינער האט ענערגישע כוחות הנפש וואס שטייט אין וועג, זאגט מען אים, בארואיג דיך, לעש דיך אויס אביסל... דאס איז אבער נישט ריכטיג, א מענטש דארף פשוט טרעפן דעם ריכטיגן ארט וואו אויסצוניצן זיינע תכונות הנפש אויף א פאזיטיוון פארנעם.

מיט די יארן שטעלט מען צוזאם די פינטלעך ווי מען זאגט. דער ליובאוויטשער רבי האט נישט אויפגעגעבן אויף מיר, ער האט גענומען אן אויסוואורף און אים פארוואנדלט אין א משפיע...

איך וועל אייך דערציילן אן אינטערעסאנטער אנעקדאט. דריי יאר צוריק בין איך געווען אין מיאמי אויף אפרו, ווען איין טאג אריינגייענדיג אין אן עסן גשעפט הער איך פלוצלונג ווי עמיצער רופט מיין נאמען "ראבי פארקאש".

איך טרעף דארט זיצן ביי א טיש א גרופע פון מיינע סטודענטן וואס האבן געלערנט ביי מיר ווען איך האב געוויילט אין סאוט קאראליינע מיט באלד דרייסיג יאר צוריק (ווי שפעטער געשילדערט) און היינט זענען זיי אלע היכגעשעצטע פראפעסיאנאלן, דאקטוירים, פראפעסארן און אדוואקאטן. פונקט האט זיך גמאכט א שוועדע וועטער אין סאוט קאראליינע אז מען האט אפגערופן אלע פלי רייזעס

איך בין נישט געווען ביי דער לויה. יענעם ג' תמוז האב איך געווייזלט אין ארגענטינע וויל מיין ברודער האט דארט חתונה געהאט און די לויה האב איך מיטהאלטן דורך א לייוו הוק-אפ. ווען איך האב געזען ווי מען ברענגט אריין דעם רבינ'ס ארון און דערויף דעם רבינ'ס קאפאטע, בין איך אווקגעפאלן אין חלשות און די ארומיגע האבן מיך געדארפט דערמונטערן. איך בין דעמאלט געווען צוואנציג יאר אלט

און זיי זענען געבליבן שטעקן אין פלארידע.

איך בין דעמאלט געווארן ווי מיין ארעוואניע מיט צענדליגער יארן פריער איז נישט געגאנגען לטמיון, פארקערט גאר, היינט לערנען זיי אידישקייט מיט אנדערע.

■ **זענט איר אמאל אויך אפיציעל געפארן אויף שליחות?**

יא. צום ערשט בין איך געפארן ארויסהעלפן א שליח אין סאוט קאראליינע, שפעטער בין איך געפארן קיין פרעשבורג. עס איז געווען פאר ראש השנה און דער ארטיגער שליח, דער הויפט רב פון פרעשבורג הרב ברוך מייערס, האט געדארפט ווייליין אין ניו יארק אויף ראש השנה, האט ער מיך געשיקט ארגאניזירן א מנין אין פרעשבורג. היינט איז פרעשבורג א פארנעם אבער דאן איז נאך גארנישט געווען. איך געדענק אז קוים וואס מען האט געקענט צוזאמקראצן א מנין.

■ **איר זענט שוין געווען אן ערוואקסענער בחור וועו דער ליובאוויטשער רבי איז אוועק, זענט איר אנוועזנד געווען ביי דער לויה אום ג' תמוז תשנ"ד?**

ניין, איך בין נישט געווען ביי דער לויה. יענעם ג' תמוז האב איך געווייזלט אין ארגענטינע וויל מיין ברודער האט דארט חתונה געהאט און די לויה האב איך מיטהאלטן דורך א לייוו הוק-אפ. וועו איך האב געזען ווי מען ברענגט אריין דעם רבינ'ס ארון און דערויף דעם רבינ'ס קאפאטע, בין איך אווקגעפאלן אין חלשות און די ארומיגע האבן מיך געדארפט דערמונטערן. איך בין דעמאלט געווען צוואנציג יאר אלט.

■ **וויאזוי האט דעם ליובאוויטשער רבי'נס פטירה אויסגעקלאפט אויף אייער שליחות קאריערע?**

אז דער רבי האט שוין נישט געלעבט בין איך יענעם ראש השנה געפארן קיין פרעשבורג, ווי פריער דערמאנט. אויף יום כיפור בין איך געפארן קיין וואשינגטאן די-סי, ווואו דער באקאנטער שליח חב"ד ר' לוי שם טוב איז דעמאלט געווען בראשית דרכו און געפראווען זיין ערשטן יו"כ.

אויף סוכות בין איך צוריקגעקומען פראווען שמחת בית השואבה אין קראונהייטס. עס איז מיר אבער געווען ביטער אויפן הארצן צו זען וויאזוי 770 קוקט אויס און איך האב אפגעמאכט אז איך קען נישט דא בלייבן. אויף שמחת תורה בין איך שוין טאקע אהיימגעפארן צוריק צו מיינע עלטערן אין ירושלים.

מיין טאטע האט מיר דעמאלט געזאגט אז אויב האב איך זיך מוסר נפש געווען פאר שליחות און געווייזלט אין די מרחקים פון די עלטערן איז עס ווי די עלטערן לעבן.

די הפטורה פון יענער וואך רעדט פון זעלבן ענין, ווי דוד המלך גרייט זיך צו זיינע לעצטע טעג און מאכט זיין זון קעניג. וואס האט דאס א שייכות? נאר דער ענין איז דער זעלבער, אז עס איז דא המשכה צו מלכות בית דוד, דעמאלט קען מען זאגן אז דוד מלך ישראל חי וקיים.

א רענצל צו פארקויפן

■ **וואו האט איר זיך קווארטירט נאך דער חתונה?**

אלס פרישער יונגערמאן נאך דער חתונה האב איך זיך באזעצט אין דרום אפריקע אלס ארטיגער שליח חב"ד. איך האב דארט געוואוינט ביז איך האב געהאט מיין ערשטע קינד.

שפעטער האב איך זיך אווקגעצויגן הויפטזעכליך צוליב די שוועדע אומרוען אין דער ארטיגער געגנט וואו געוואלדטאטן און מערדעריין איז געווען אן אפטע ערשיינונג.

פון סאוט אפריקע בין איך געפארן וואוינען קיין ארץ ישראל פאר א האלבן יאר. וועו די ציונים האבן מיר אנגעהויבן רודפ'ן אז איך מוז דינען אין מיליטער, בין איך געקומען וואוינען אין אמעריקע.

■ **פארוואס האט איר למעשה אויפגעגעבן שליחות?**

איר פרעגט א גוטע פראגע אוו דער אמת איז אז אפשר האב איך נישט די נויטיגע נאטור וואס פאדערט זיך צו זיין א שליח. צומאל שפיר איך ווי עס ברענט אין מיר אוו איך האב גע'ירשנ'ט מער דעם זיידנ'ס קנאות אוו וויניגער דעם זיידנ'ס סאלידקייט.

צומאל בין איך צו שארף אוו דאס בלוט קאכט אין מיר וועו עס קומט צו אידישקייט ענינים, אבער א שליח דארף זיין מער ווייך אוו צוגעלאזן אוו לייגן א שטערקערן דגש אויפן ימין מקרבת.

■ **נאך שליחות, וואס האט איר געטון פאר פרנסה?**

מיין ערשטע פרנסה איז געווען אלס

◄

דודי פארנט פון זיין שטוב אין מאנסי

סעילמאן פאר א פירמע וואס פארקויפט רענצלעך. די פירמע האט אדאנק מיר פארקויפט אסאך רענצלעך אבער איך האב פון דעם נישט געלייזט קיין גרויסע זאכן און די ארבעט האט מיר נישט קיין סיפוק. איך האב גענפילט ליידיג און עס האט זיך געבענקט נאך די יארן ווען איך האב געקענט אויפטון פאר אידישקייט.

נאך עטליכע יאר פארקויפן רענצלעך בין איך געווארן א לערער אין א מאדערנער שולע אין לאנג איילענד געראפן הירבו אקאדעמיע.

דארט איז מיר גוט צוגוץ געקומען מיין איינגעבאקענע קנאות און איך האב געטון אלעס אין דער וועלט צו הייבן די קינדער א שטאפל העכער אין זייער אידישקייט. פון צייט צו צייט פלעג איך נעמען די קינדער אויף אויספלוגן קיין ברוקלין זיי זאלן זיך באקענען מיט דער אויטענטישער וועלט פון אידישקייט און זען וויאזוי חסידישע קינדער זענען אויס.

וויבאלד איך בין רבי עמרמ'ס אן אייניקל און איך בין קיינמאל נישט גרייט אויף קיין קאנצעסיעס ווען עס קומט צו אידישקייט, האב איך עוועטועל געמוזט אויפגעבן מיין ארטיגע פאזיציע. דאס איז געקומען נאך וואס די ארטיגע פירערשאפט האט פארראפן א דרינגנדע אסיפה אז "ראבי פארקאש" איז צו פרום, ער לערנט חומש רש"י מיט די סטודענטן אויף אן "אלטמאדישן" שטיגער ווי פון שטעטל ארויס.

אלס גבאי אין ביהמ"ד בית שמואל, די גרעסטע שול אין קראונהייטס נאך 770, זייענדיג די ערשטע שול וואס איז געעפנט געווארן פאר יונגעלייט נאך וואס דער רבי איז אוועק.

די שול איז געגרינדעט געווארן דורך ידידי ר' משה פינסאן, א גרויסער עסקן אין קראונהייטס, וועלכער האט מיך מיטגענומען אלס גבאי, וויסנדיג אז מיין זיידע איז געווען גבאי אין ביהמ"ד תולדות אהרן און עס ליגט מיר אין די בלוט.

אין בית שמואל האב איך געטון די ארבעט פון גבאי, רב און ראש הקהל אינאיינעם ביז מען האט אויפגענומען דעם באארימטן מגיד, מיין גוטער פריינט רבי יוסף יצחק יעקבסאהן, אז ער זאל דינען אלס דער רוחניות'דיגער משפיע פאר'ן ביהמ"ד.

ווען איך האב זיך אריבערגעצויגן קיין מאנסי האט זיך רבי יוסף יצחק אויך מיטגעצויגן מיט מיר. אין די ערשטע פאר וואכן האט ער געגעבן זיינע בארימטע שיעורים ביי מיר אין שטוב, וואס האט געהאלפן פארוואנדלען מיין הויז אין א ביהמ"ד און מיט דער צייט האט עס באקומען דעם טיטל "חב"ד ווו אלימפיע".

ווען מיר האבן זיך אריינגעצויגן אויף אלימפיע לעיין איז די געגנט געווען באוואוינט מייסטנס מיט ליטווישע משפחות. ב"ה אז מיר האבן אנגעברענגט א מהפיכה און היינט באשטייט די אומגעגנט פון זיבעציג פראצענט חסידישע משפחות פון אלע הויפן און קרייזן. ידידי היקר

מיין הויז ווערט קיינמאל נישט פארשפארט! ווי דער זיידע רבי עמרם און די באבע ליבא ע"ה האבן אונז געלערנט, איז מיין שטוב אפן פאר יעדן איד און אלע סארטן אידן זענען גענלאדנט. אפילו ווען איך בין נישט אויפן ארט אדער איך פאר אוועק לערנט מען און דאוונט מען דארט

זיי האבן פארלאנגט אז איך זאל מאדערניזירן די לעקציעס אבער איך האב נישט געהאלטן דערבי און זיי קלאר געגעבן אנצוהערן אז איך וועל פארלערנען חומש געניו וויאזוי מיינע רבי'ס האבן מיט מיר גלערנט חומש. ווען איך האב גזעזן אז עס איז נישטא צו וועמען צו רעדן האב איך געקושט די מזוזה און פארלאזט מיין שטעלע.

אן אפענע הויז

■ **אייער שטוב אין מאנסי, באקאנט אלס "חב"ד ווו אלימפיע", דינט היינט אלס א תל תלפיות לכל דורש ומבקש. דערציילט אונז וויאזוי דאס איז צושטאנד געקומען?**

ביז אכט יאר צוריק האב איך געוואוינט אין קראונהייטס, וואו איך האב גענדינט

הרה"ח ר' יואל פריעדמאן הי"ו, דער זון פון דעם לעגענדארן סאטמארער משב"ק ידידי הרה"ח ר' משה פריעדמאן שליט"א, וואוינט אויף אונזער גאס.

מיין הויז ווערט קיינמאל נישט פארשפארט! ווי דער זיידע רבי עמרם און די באבע ליבא ע"ה האבן אונז געלערנט, איז מיין שטוב אפן פאר יעדן איד און אלע סארטן אידן זענען געלאדנט. אפילו ווען איך בין נישט אויפן ארט אדער איך פאר אוועק לערנט מען און דאוונט מען דארט. פילע חסידישע בחורים פון ארומיגע ישיבות קומען דארט לערנען.

מיין טאטע זאגט היינט אז זיינע קינדער וועלכע זענען חב"ד שלוחים זענען מקיים דעם "וכל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה" און דודי פארפולקאמט דעם "ומי שמייחדים בתי כנסיות ובתי תפלה להתפלל"...

■ **אין וועלכן הינזיכט שפירט איר אממערסטנס ווי איר זענט א הולך בדרכי אבות צו פארזעצן די וועגן פון אייער זיידן רבי עמרם?**

איך וועל אייך דערציילן א מעשה. איך האב אמאל געהערט פון מיין שוועסטערקינד, אז אלס קינד איז ער אמאל מיטגעגאנגען מיטן זיידן מוחה זיין אויף חילול שבת אויף דער שמואל הנביא גאס אין ירושלים, ווען פלוצלונג איז אנגעקומען א פרייער איד אויף א סקוטער און ער האט אנגעהויבן אריינפארן אינעם עולם אריין אז עס איז ממש געווען א סכנה.

אייניגר פון די ארטיגע מוחים האט זיך געגומען שרייען אויף דעם ביציקליסט "רשע מרושע", דער זיידע האט אים אבער א כאפ גענעבן ביי דער האנט און געזאגט פחדימ'דיגע וועלט: "מיר זענען געקומען מוחה זיין פאר כבוד שבת, מיר זענען נישט געקומען פארשעמען קיין איד".

איך שפיר ווי מיר טוען די זעלבע זאך ווי דאן: מיר שרייען שבת! נישט מיט שרייען נאר מיט טון. מיט אוועקשטעלן וויאזוי א דאוונען דארף אויסזען, וויאזוי א מחיצה דארף אויסזען – א תולדות אהרנ'ער מחיצה, וויאזוי מען דארף לעבן מיט די מועדים וזמנים ווי א איד. די אידן וואס קומען צו אונז אין שול אריין, ווייסן אז דא פארקויפט מען נישט חלילה קיין שוואכערע ווערסיע פון אידישקייט מיט פשרות, נאר א פייערדיגע אויטענטישע אידישקייט.

דאס איז דער יסוד הדברים, צו שטיין אויף יעדער זאך פון אידישקייט בכל התוקף, אבער מיט א ליבשאפט.

וועגן דעם האט דער זיידע רבי עמרם זצ"ל מצליח געווען. וויאזוי האט ער געקענט פועל'ן אז אין גאנץ מאה שערים זאל זיך נישט געפינען קיין איין קאר וואס זאל פארן אום שבת? וויאזוי האט ער געקענט אפשטעלן ניתוחי מתים? ווייל ער האט אין זיין לעבן נישט אויפגעהויבן קיין האנט אויף קיין צווייטער נברא און ער האט קיינמאל נישט מצער געווען א צווייטן איד.

■ **מער ספעציפיש, וואו זעט איר אין אייער עבודת הקודש צו מקרב זיין קרובים ורחוקים אן אפשפיגלונג פון דעם זיידנ'ס דרך וואס איז בעיקר געווען קנאות קעגן ציונות?**

צו ענטפערן די שאלה, לאמיר אייך דערציילן א מעשה וואס איך האב דערציילט מיט אייניגע יארן צוריק ווען מ'האט מיך גלאדנט אויפצוטרעטן אין טאג פון זיידנ'ס יארצייט אין איינער פון די נטורי קרתא ישיבות אין ירושלים:

אין ליובאוויטש איז דא א גרויסע משפחה מיט פילע פאמיליע מיטגלידער שלוחים מיטן נאמען סווערדלאוו. די משפחה דערציילט ווי זייער זיידע, דער ראש המשפחה לבית סווערדלאוו, האט נאכן קריג געדינט אלס פאליציאנט פאר די

קנאות של רחמים

רעדנדיג פון זיידן האבן מיר געבעטן דעם חשובן אייניקל זאל אונז געבן א נענטערן אריינבליק אין "תורתו של רבי עמרם" און וויאזוי ער לערנט אפ זיין לוחם ומלחמות השמ'דיגן לעבן און שאפן. זיין ענטפער האט נישט געשפעטיגט צו קומען, און ווי איבערראשנד איז געווען צו הערן פון א חב"ד'סקער איד אריגינעלע קנאי'שע אנשויאונגען גראד ארויס פון די מאה שערים געסלאך.

באלד ווען עס האט זיך אנגעהויבן דער רעיון הציונות זענען די אמת'ע ערליכע אידן, די אידן וועלכע זענען געווען פארבינדן צו דער תורה הקדושה און תורת החסידות, א ביישפיל ווי דער רבי דער הייליגער רש"ב, דער מנחת אלעזר זי"ע - וועלכער איז אין א געוויסן זין געווען דער רבי פון לעצטן ליובאוויטשער רבי'ן - שפעטער דער הייליגער סאטמארער רב און נאך צדיקי הדור, ארויסגעגאנגען אין א מלחמת ה' בחרב ובחנית קעגן ציונות, ווייל ציונות האט געזאגט אז עס איז דא אזא מציאות ווי א אידישע אידענטיטעט אן קיין תורה (עפ"ל).

דאס הייסט אז ציונות האט גע'טענה'ט אז בלויז האבן א אידישע מדינה, דאס אליין מיינט א איד. דער הויפט הוגה הרעיון - איך וויל אפילו נישט אריבערשטעלן זיין נאמען מיטן מויל - האט געזאגט אז מען גייט בויען א "מדינת יהודים", אין אנדערע ווערטער האט ער אריפגעטוויושט דעם מושג "איד" פאר א נאציאנאליטעט ה'י.

דער זיידע, אין די פוסטריט פון אלע גדולי ישראל, האט בשעתו געגרינדעט די נטורי קרתא. דאס האט געזאלט דינען אלס ענטפער פאר אגודת ישראל. דעם זיידנ'ס ברודער רבי משה בלוי ז"ל איז דאך געווען דער ראש פון דער אגודת ישראל, דער זיידע האט אבער געפילט ווי מען מוז זיך אפטיילן פון אגודת ישראל. ער האט ג'טענה'ט אז ציונות אליין איז חזיר טריפה און ווען עס קומט אין פארעם פון אגודת ישראל באקומט גאר די טריפות א שטעמפל פון דער ארטאדאקסישער וועלט און דאס איז דאס ארגסטע.

היינט דארף מען נישט זיין קיין גרויסער חכם צו זען דעם ווייטן בליק פון אמת'ע גדולי ישראל. היינט פארשטייט יעדער אז דאס האט גארנישט מיט אידישקייט ווען מען איז מורד אין אויבערשטן און גזירת הגלות. סך הכל זענען מיר געבליבן מיט א מדינה וואס מאכט חוקי סדום על השם ועל משיחו, מיט געזעצן קעגן שבת, כשרות און אידישקייט. וואס האט דאס מיט דער אידישער בענקשאפט צו ציון וירושלים?

אן אמת'ער אוהב ציון איז א איד ווי דער זיידע רבי עמרם ז"ל, א איד וואס היט אפ אריגינעלע אידישקייט. א ריכטיגער "ציוניי" איז דער וואס ווייניט און קלאגט על שבר בת עמי און פארגיסט טייכ טערכן אום תשעה באב און ווארט אז משיח זאל אונז שוין אויסלייזן פון דעם גלות בתוך גלות.

קנאות און אהבת ישראל

פונקט ווי פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן האט זיך אויסגעצייכנט מיט דער מדה פון קנאות און גלייכצייטיג האט ער באקומען די מתנה פון אויבערשטן פון 'הנני נותן לו בריתי שלום', גענוי די זעלבע בחינה האט מען געזען ביים זיידן.

זיין אהבת ישראל האט זיך גארנישט געהאט מיט וואס צו שעמען פאר זיין קנאות. איך וואלט געזאגט נאך שארפער, אז עס איז גאר געווען היינו הך, זיין קנאות איז געקומען מחמת זיין גרויסער אהבת ישראל.

דער זיידע האט געוויזן דעם וועג אז בכדי צו זיין א קנאי דארף מען זיין סיי א פינחס, אבער אויך א בן אלעזר בן אהרן הכהן, אן אוהב שלום ורודף שלום.

דער זיידע האט געוואוסט אז זייער מדינה איז קיינמאל נישט געקומען מחמת גרויס אהבת ישראל, נאר עס איז געבויט געווארן אויפן חשבון פון אידיש בלוט.

ווען די צעבראכענע האלאקאסט איבערלעבער זענען אנגעקומען נאכן קריג מיט שיפן פון איראפע קיין ארץ ישראל, האבן די ציונים געשאסן אויף זייערע שיפן און דאס געלאזט איינזינקען. די איידן וועלכע האבן יא דערגרייכט דעם בארטן האבן ציונים אין ירושלים.

דער פאליציאנט סוועדלאוו איז געווען דער אפיציר וואס איז געווען באאויפטראגט צו מאכן ארדענונג ביי די וועכנטליכע פראטעסטן וואס דער זיידע רבי עמרם האט אנגעפירט מדי שבת בשבתו קעגן די חילולי שבת וואס פלעגט ליידער פארקומען בחוצות ירושלים.

כמעט וועכנטליך פלעגט דער זיידע קומען מוחה זיין און כמעט וועכנטליך איז דער זיידע ארעסטירט געווארן און אפגעפירט געווארן אין טורמע. יעדעס מאל וואס דער זיידע איז ארעסטירט געווארן, פלעגט עס פארוואנדלט ווערן אין א גאנצער סאמאטוכע, ווייל ער האט קיינמאל נישט געוואלט חתמ'ענען קיין צעטלעך און ער פלעגט טענה'ן איני מכיר, ער האט בכלל נישט אנערקענט די לעגאליטעט פון דער מדינה.

אגב, דעם זיידנ'ס איני מכיר איז געגאנגען אזוי ווייט אז ער האט פארפאסט די חתונה פון זיין אייגענעם זון ר' ישעיה, ווייל בכדי אריסצופארן פון מדינת ישראל האט ער געזאלט אונטערשרייבן אז ער קומט צוריק. אויף דעם דאקומענט איז געשטאנען מדינת ישראל און דער זיידע האט דאס נישט געוואלט אונטערשרייבן ווייל פון זיין קוק-ווינקל האט נישט עקזיסטירט אזא זאך ווי מדינת ישראל און ער האט קיין הסכמה דערויף נישט געקענט געבן...

הכלל, האט דער אפיציר סוועדלאוו דערציילט, אז ווען אימער ער פלעגט ארעסטירן דעם זיידן, אנשטאט זיך בייזערן אדער זיך קריגן מיט דעם פאליציאנט, פלעגט אים דער זיידע זאגן דברי תורה אויף דער סדרה... פון ווען מען האט אים אנגעטון די קייטלעך ביז ער איז אנגעקומען אין טורמע האט דער אפיציר געדארפט אויסהערן די שיינע תורה וואס דער זיידע פלעגט אים אריינרוימען אין אויער.

ביי א געוויסן פונקט האט דער אפיציר אנגעהויבן כאפן אז דער "פארבערעכער" בלוי איז עפעס אנדערש אינגאנצן, און ער האט אים אנגעהויבן באהאנדלען מיט רעספעקט.

אנשטאט שלעפן אין טורמע ווי א פארבערעכער, האט ער גערעדט מיט אים מיט דרך ארץ "הרב יבוא איתי". צוביסלעך האט ער אויך אנגעהויבן צווייגן אן אויער צו די טייטשלעך און דברי מוסר וואס דער זיידע פלעגט אים זאגן און גיעזען אז דער איד רעדט צו דער זאך.

יעדן מוצאי שבת, ווען דער אפיציר פלעגט אהיימקומען, האט ער זיך געטראפן איבערזאגן די גמרא'נקען וואס ער האט נארווואס געהערט פון דעם פרומען רב וואס ער האט היינט ארעסטירט...

צוביסלעך האט עס אנגעהויבן לאזן א השפעה און די גאנצע סוועדלאוו פאמיליע איז פארוואנדלט געווארן אין פרומע ערליכע חסידים ואנשי מעשה, ליובאוויטשער שלוחים איבער דער גאנצער וועלט.

'דאס איז שפיץ קנאות', האב איך אויסגעפירט ביי מיין דרשה. ווען דו גלייבסט אין דעם אייבגן פייער פון א אידישער נשמה און דו ווייסט אז אינעווייניג אין יעדן אידישן הארץ טליעט א פונק וואס דו דארפסט פשוט אנצינדן און יא, אפילו בשעת דו ווערסט ארעסטירט פארגעסטו נישט פון דיין עיקר ציל ותכלית נענטער צו ברענגען פארלוירענע נשמות צו זייער טאטן אין הימל און בשעת מעשה זאגסטו תורה פאר דעם ציוני וואס פירט דיך אין טורמע אריין.

■ **וועלכער סארט געזעלשאפט טרעפט אן ארט אין אייער ביהמ"ד?**

עס איז אן אפן פלאץ פאר כל אשר בשם ישראל יכונה. אומגעפער זיבעציג פראצענט פון אונזערע מתפללים קומען פון חסידישע שטיבער און איך ווייס נישט אויב זיי וואלטן געהאט ווא צו דאוונען ווען נישט אונזער ביהמ"ד.

הערשט דעם פארלאפענעם מוצאי יום כיפור האט מיר א מאמע געדרופן זיך באדאנקען אויף דעם וואס איר קינד איז געזעצן ביי אונז אין ביהמ"ד א גאנצן יו"כ. איך האב דעם איד קיינמאל גארנישט געזאגט און גארנישט געבעטן, פארוואס האט ער געוואלט קומען? נאר ווייל ער האט געזען די אייגנארטיגקייט פון דעם פלאץ, אז 'דא שרייט מען שבת, אבער מען פארשעמט נישט קיין אידן'.

אין פינאנציעלן יריד

■ **היינט פארקויפט איר מער נישט קיין רענצלעך... איר זענט היינט א מיטגליד אין דער בארימטער RFK פינאנציעלער אינסטיטוציע. וואס איז געווען אייער ערשטער אריינטריט אין דער וועלט פון פינאנציעלער האנדל וואנדל?**

עס איז געווען אין יאר 2007 למספרם, איבער צען יאר נאך מיין חתונה, ווען איך האב צום ערשטן מאל געשטעלט א פוס אריין אין דער ביזנעס וועלט. איך האב זיך דעמאלט געטראפן מיט הרה"ח ר' אברהם שמואל עקשטיין און הרה"ח ר' שרגא פאזען, אנפירערס אינערהאלב דער בארימטער BFG פירמע, און זיי זענען שטארק באאיינדרוקט געווארן און מיר אריינגענומען אין דער פירמע אלס לייף אינשורענס אגענט.

דעמאלט האט די פירמע געשטעלט א חשוב'ן יונגערמאן, ר' יואל בן הרה"ח ר' שלמה זלמן שטיין, אז ער זאל זיין מיין טרענירער און מיר איינפעדימען אין דעם ביזנעס. איך בין זייער דאנקבאר פאר די דריי אידן וועלכע האבן מיר פארוואנדלט אין א מייסטער אין סעילס און אינשורענס און ארויסגעברענגט מיינע אינערליכע כוחות הנפש וואס איך האב ניטאמאל געוואוסט אז איך פארמאג.

■ **עס זענען פארהאן אן א שיעור היימישע לייף אינשורענס אגענטן, טייל זענען מער מצליח און אנדערע נאך מער. וואס וואלט איר געזאגט איז דער יסוד פון אייער אויסעראדנטליכע**

געדארפט דורכגיין א סעלעקציע, אויב איז מען געווען א בעל כח האט מען געקענט אנקומען אין א קיבוץ וואו די ציונים זאלן האבן א נוצן פון אים און טאמער נישט האט מען זיי געלאזט אויפן וואסער.

מיין אייגענער זיידע, ר' אהרן גרשון פארקאש ע"ה, איז אנגעקומען קיין ארץ ישראל מיט א קליין קינד אין דער האנט נאך וואס ער האט פארלוירן זיין גאנצע שטוב ביים קריג און די רשעים האבן אים געשיקט בויען א שאסיי. דאס הייסט געווען צעבראכענע מלחמה איבערלעבער וועלכע זענען געבליבן אן גארנישט און זיך באניצט מיט זיי ווי פאנדלעך אויפן שאך ברעטל.

פיל פון די איבערלעבער זענען נעבעך געווען גייסטיג באריט פון די אלע מיטמאכענישן און וואס האט מען געטון מיט די אלע אומגעזונטע נפשות? האט מען זיי געגעבן היילונגען? ניין, די ציונים האבן געוומען א באס און זיי אפגעפירט קיין מאה שערים, זאגנדיג אז די "פרומע" וועלן שוין וויסן וויאזוי זיך אן עצה צו געבן מיט זיי. די מענטשן האבן זיך דערנאך געוואלגערט יארן לאנג באין גואל וקרוב. וועו איך בין געווען א קינד זענען נאך די גאסן אין מאה שערים פול געווען מיט אומסטאבילע האלאקאסט איבערלעבער וועמען די מדינה האט מפקיר געווען און קיינמאל נישט געגעבן דעם שאנס נאכאמאל אנצוהויבן א לעבן.

וועו האט זיך אומגעקוקט אויף די אלע נשמות? נישט די מדינה מיט איר כלומר'שטער אהבת ישראל, נאר מיין זיידע מיט זיין אמת'ער אהבת ישראל.

עס האט מיר דערציילט הרה"ח ר' עזריאל גליק ז"ל, אז דער סאטמארער רבי זי"ע האט אמאל געזאגט פאר עמיצן וואס האט געוואלט פראווען קנאות, 'קודם גיי זע וויאזוי רבי עמרם וואוינט, דערנאך וועסטו קענען וועהן א קנאי'. ■

הצלחה?

"פארגינען" איז דער יסוד פון הצלחה. וועו מען איז מכיר די מעלות פון א צווייטן און מען פארגינט אז יענער זאל אויך מצליח זיין.

אונזער פירמע RFK אינשורענס איז ב"ה א שטארק סוקסעספולע פירמע אין דער אינדוסטריע. די ראשי תיבות איז באזירט אויף די דריי שותפים אין דער ביזנעס, ר' ברוך ראזינגער – א סאטמארער חסיד, ר' יודא קאנסטאם – א געווער חסיד, און דודי פארקאש – א ליובאוויטשער חסיד.

עס איז נישט קיין יעדן טאגיגע ערשיינונג אז דריי לייף אינשורענס אגענטן זאלן זיך צונויפשטעלן און עפענען אן אייגענע פירמע. די הצלחה איז אין דירעקטן רעזולטאט פון מכיר זיין יעדן'ס מעלה און פארשטיין דעם וועדר וואס יעדער ברענגט צום טיש.

■ אלס א מייסטער סעילסמאן, וועלכער טיפ קענט איר געבן פאר פרישע סעילסלייט וויאזוי צו טרעפן אן אויער ביי פאטענציעלע קונדן?

דו דארפסט יענעם מאכן נייגעריג און טרעפן א טיר אריין. איינמאל דער פאטענציעלער קליענט איז פאראינטערעסירט, איז שוין האלב ארבעט געפערטיגט.

איך האב זיך אמאל געטראפן מיט איינעם פון די איינפלוסרייכסטע מענטשן אין אמעריקע, האט ער מיר דעמאלט געפרעגט, "זאג מיר, וואס איז דיין עלעוויטיאר פיטש?" דאס איז אזא ביזנעס טערמין פאר'ן געדאנק אז זאלסט האבן גרייט א קורצע שילדערונג פון דעם געדאנק/פראדוקט/פירמע מיט וואס דו ווילסט יענעם באקענען און עס זאל נישט נעמען מער ווי א האלבע מינוט פארצושטעלן, אזוי לאנג ווי עס נעמט א דורכשניטליכע רייזע מיט אן עלעוויטיאר.

איך האב דעמאלט געענטפערט אז מיין פיטש איז ווי פאלגנד: 90 פראצענט פון אמעריקע'ס רייכטום וועלן קאנטראלירט דורך די 10 פראצענט רייכסטע מענטשן. איך קען דיך אריינלייגן אין די 10 פראצענט. וויאזוי? אויף דעם דארפסטו שוין זיצן מיט מיר פאר א געהעריגן זיצונג...

פשט איז, איך פארקויף דיר נישט אינשורענס, איך פארקויף דיר עשירות און פינאנציעלע זיכערהייט, און יעדער מענטש, ארעם צי ריך, איז אינטערעסירט אין דעם.

דודי מיט זיינע צוויי שותפים אין אר-עף-קעי פיינענשאל, ר' ברוך ראזינגער (רעכטס) און ר' יודא קאנסטאם (לינקס)

■ א סעילסמאן וועלכער איז נישט אראפגעבינדן צו א ספעציפישן סדר היום, וויאזוי קען ער גראדואלי זאל זיין פראדוקטיוו?

ער זאל אנהויבן דעם טאג פרי. איך שטיי אויף אומגעפער 4:45 אינדערפרי און 5:45 בין איך שוין אין קאר. יעדן טאג לערנט מען א האלבע שעה חסידות און שפעטער האבן מיר א שמועס אין גמרא. אז מען הויבט אן דעם טאג פרי איז דא צייט פאר אלעמען.

די צווייטע נקודה איז, ער זאל נישט פארלירן פאקוס און געדענקען אז ער מוז יעדן טאג מאכן סעילס. דער טאג קען צעפאלן מיט טויזנט און איין "וויכטיגע" זאכן וואס מען דארף ערלעדיגן, מען טאר אבער נישט פארגעסן פון דער עלעמענטארער ראלע צו טון די ארבעט פון א סעילסמאן.

אומגעפער 10:15 פארמיטאג קום איך אן אין אפיס, אבער עלף אזייגער בין איך מער נישט דארט. איר וויסט פארוואס? ווייל איך וויס ביי מיר אז איך מוז זיך יעדן טאג טרעפן מיט א קליענט און ביזן היינטיגן טאג קוק איך זיך אן וויי א פשוט'ער סעילסמאן און איך "מוז" יעדן טאג אריינברענגען סעילס.

א דריטע נקודה. וועו מיין טאטע איז אמאל געקומען באזוכן אין BFG האט אים ר' שרגא פאזען געזאגט אז מען האט אריינגעלייגט א טשוואק אויף מיין בענקל און איך האב זיך קיינמאל נישט אפגערעדט דערויף ווייל איך האב זיך קיינמאל נישט דארט באזעצט.... פון זיצן באקוועם געשעט נישט גארנישט, מען דארף ארבעטן, טון און נאכאמאל טון, און דעמאלט איז דא די ברכה פון וברכתיך בכל אשר תעשה.

■ א וואדט צום שלוס?

וועו איך האב אנגעהויבן ארבעטן אין בי-עף-דזשי מיט היימישע סאטמארער יונגעלייט, האבן זיי מיך געוומען צום סאטמארער רבי'ן כ"ק אדמו"ר מהר"א שליט"א. דער גבאי הרה"ח ר' שלמה זלמן שטיין האט מיך פארגעשטעלט פארן רבי'ן אלס דער נייער מיטגליד אין דער פירמע.

"וועו ביסטו?" איז געווען דעם רבינ'ס פראגע.

"א זון פון בעל חול המועד כהלכתו", האב איך געענטפערט.

דער רבי האט געזאגט אז ער קען די ספרים און זיי זענען טאקע געוואלדיגע ספרים, אבער ער איז נישט געווען צופרידן, ער האט געוואלט וויסן וועו "איך" בין.

"רבי עמרם בלוי'ס אן אייניקל", האט דער גבאי ר' שלמה זלמן זיך אנגערופן.

"און וועו ביסטו?" האט דער רבי נישט נאכגעלאזט.

ער האט געוואלט וויסן וועו איז דודי פארקאש. מיין יחוס אבות האט דעם רבי'ן נישט באפרידיגט. זייער פיין און זייער וואויל צו זיין אן אייניקל פון רבי עמרם בלוי, אבער וואס איז מיין יחוס עצמו און וואס איז דער זיידע מיר מחייב אין פערזענליכן לעבן.

דעם סאטמארער רבינ'ס שאלה "וועו ביסטו?" איז גאר א שארפע שאלה וואס לויפט מיר נאך יעדן טאג אין מיין לעבן. איין טאג וועל איך דארפן ענטפערן די שאלה פאר'ן בית דין של מעלה. איך בין טאקע רבי עמרמ'ס אייניקל, אבער וועו בין איך?! איך האף נאך צו קענען אויפקומען מיט א באפרידיגנדן תירוץ בס"ד. ■